

BBC WORLD SERVICE
GLOBESCAN INCORPORATED
PIPA - THE PROGRAM ON INTERNATIONAL POLICY ATTITUDES
CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT
OŚRODEK INFORMACJI

629-35-69; 628-37-04
693-46-92, 625-76-23

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT. 24
00-503 W A R S Z A W A

TELEFAX 629-40-89

INTERNET

<http://www.cbos.pl>

E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/63/2005

POŻĄDANE ZMIANY W ONZ -
OPINIE LUDNOŚCI Z 23 KRAJÓW

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, KWIECIEŃ 2005

PRZEDRUK MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku
22 października 2004 roku

POŻĄDANE ZMIANY W ONZ -
OPINIE LUDNOŚCI Z 23 KRAJÓW

- W badaniu przeprowadzonym w 23 krajach stwierdzono duże poparcie dla radykalnych zmian w ONZ oraz dla zwiększenia uprawnień tej organizacji.

- We wszystkich krajach uczestniczących w sondażu ankietowani byli za zwiększeniem liczby stałych członków Rady Bezpieczeństwa ONZ, przy czym większość opowiedziała się za nadaniem takiego statusu Niemcom, Japonii, Indiom i Brazylii.

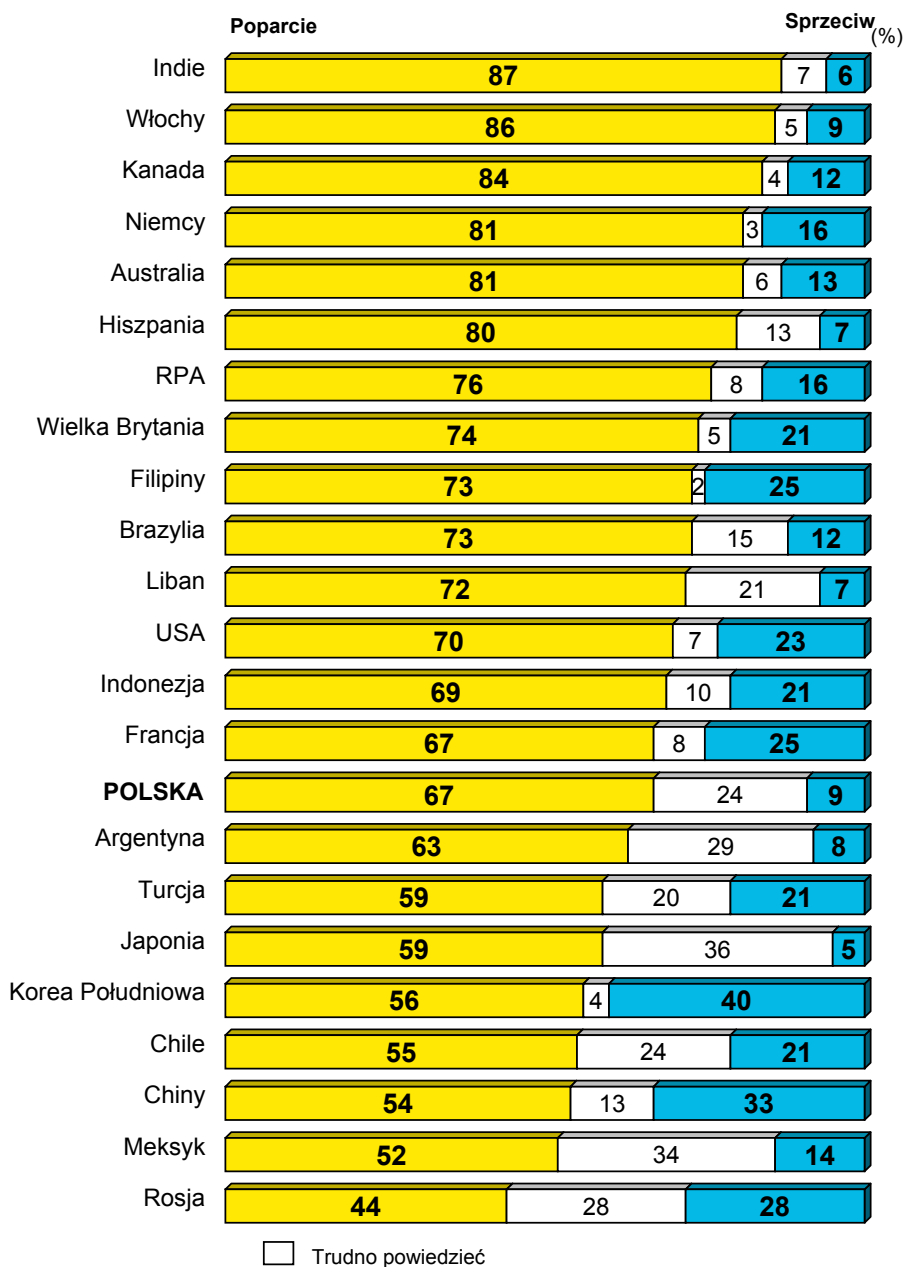
- Większość respondentów - nawet w takich krajach, jak: USA, Wielka Brytania i Chiny, które są stałymi członkami Rady Bezpieczeństwa ONZ - była za przyznaniem jej prawa do odrzucania weta stałych członków Rady; Rosjanie i Francuzi mieli w tej kwestii podzielone opinie.

Badanie, w którym wzięło udział 23 518 osób, zostało przeprowadzone na zlecenie BBC World Service we współpracy z Międzynarodowym Programem Badania Postaw Politycznych (PIPA) Uniwersytetu Maryland. Wywiady z respondentami w 23 krajach koordynowała firma GlobeScan. Badanie realizowano w okresie od 15 listopada 2004 roku do 19 stycznia 2005 roku. W ośmiu krajach respondenci pochodzili wyłącznie z dużych miast. Margines błędu w poszczególnych krajach wynosił +/- 2,5% - 4%. Więcej szczegółów znajduje się w dziale „Metodologia” na stronie internetowej <http://www.pipa.org>. W Polsce badanie zostało zrealizowane przez CBOS w dniach 25-29 listopada 2004 roku na reprezentatywnej próbie 943 osób.

Z sondażu przeprowadzonego dla BBC World Service w 23 krajach wynika, że poparcie dla radykalnych reform Organizacji Narodów Zjednoczonych, a jednocześnie pragnienie zwiększenia wpływu ONZ na świecie, są niemal powszechne. We wszystkich krajach uczestniczących w badaniu ankietowani w większości opowiadają się za zwiększeniem liczby stałych członków Rady Bezpieczeństwa ONZ, przy czym najczęściej optują za nadaniem tego statusu Niemcom, Indiom, Japonii i Brazylii. Większość respondentów jest za przyznaniem Radzie Bezpieczeństwa ONZ prawa do odrzucania weta członków stałych, w tym także badani z trzech krajów będących członkami stałymi: Stanów Zjednoczonych, Wielkiej Brytanii i Chin. Obywatele Francji i Rosji mają w tej sprawie podzielone opinie.

Wyniki badania wskazują, że rozszerzenie Rady Bezpieczeństwa ONZ o nowych członków stałych popiera większość respondentów w 22 z 23 krajów, w tym większość obywateli czterech obecnych członków stałych: Stanów Zjednoczonych (70%), Wielkiej Brytanii (74%), Francji (67%) i Chin (54%). Rosja jest jedynym krajem, spośród uczestniczących w sondażu, w którym rozszerzenie Rady Bezpieczeństwa popiera niespełna połowa ankietowanych (44%), chociaż liczba przeciwników (28%) nie jest duża. Średnio we wszystkich omawianych krajach 69% ankietowanych popiera zwiększenie obecnej liczby członków stałych. Poparcie jest szczególnie duże we Włoszech (86%), Kanadzie (84%), Niemczech i Australii (po 81%) oraz w Hiszpanii (80%). Poza Rosją, poparcie dla zwiększenia liczby członków stałych jest dość umiarkowane w Meksyku (52%), Chile (55%) i Korei Południowej (56%). W Polsce 67% badanych akceptuje zwiększenie stałego składu Rady Bezpieczeństwa, a tylko 9% jest temu przeciwnych.

RYS. 1. STOSUNEK DO ROZSZERZENIA RADY BEZPIECZEŃSTWA ONZ
O NOWYCH CZŁONKÓW STAŁYCH

Z pięciu krajów, których kandydatury na członków stałych są szeroko dyskutowane, największym poparciem cieszą się Niemcy i Japonia. Niemcy są akceptowane przez dwadzieścia jeden krajów (w czternastu jest to większość bezwzględna, w pozostałych siedmiu - względna). Średnie poparcie dla Niemiec we wszystkich krajach wynosi 56%. Japonię popiera dwadzieścia krajów (szesnaście bezwzględną większością, cztery - względna). Jednak trzy kraje położone blisko Japonii (z których dwa są obecnie członkami Rady Bezpieczeństwa) nie akceptują jej kandydatury: Rosja jest podzielona (41% za, 10% przeciwko członkostwu Japonii i 28% przeciwko rozszerzeniu w ogóle), w Chinach bezwzględna większość (51%) jest przeciwna kandydaturze Japonii, natomiast w Korei Południowej 32% respondentów nie akceptuje kandydatury Japonii, a 40% - sprzeciwia się samej idei rozszerzenia składu Rady. Średnio Japonię popiera 54% ankietowanych. Obywatele krajów rozwiniętych nieco bardziej niż obywatele krajów rozwijających się sprzyjają kandydaturom Niemiec i Japonii.

Większość krajów popiera również kandydatury Indii i Brazylii, chociaż w obu przypadkach średnie poparcie nie sięga poziomu większości bezwzględnej. Respondenci z szesnastu krajów są za rozszerzeniem składu Rady o Indie (w dziewięciu krajach jest to większość bezwzględna, a w pozostałych siedmiu - większość względna). W dwóch krajach opinie są podzielone, a w pięciu ankietowani są przeciwni kandydaturze Indii lub ogólnie rozszerzeniu Rady (w trzech krajach: w Chinach, Niemczech i Korei Południowej - jest to większość bezwzględna, natomiast w dwóch krajach: na Filipinach i w Turcji - większość względna). Średnio 47% ankietowanych popiera rozszerzenie składu Rady o Indie, 19% jest przeciwnych, a 17% w ogóle nie chce rozszerzenia składu Rady Bezpieczeństwa. Podobny jest stosunek do kandydatury Brazylii: szesnaście krajów za (w dziesięciu większość bezwzględna, w sześciu - względna), a średnie poparcie wynosi 47% (18% respondentów jest przeciwnych kandydaturze Brazylii, a 17% - rozszerzeniu składu Rady w ogóle). Cztery kraje są przeciwnie kandydaturze Brazylii lub rozszerzeniu Rady w ogóle: Korea Południowa (większość bezwzględna) oraz Chiny, Rosja i Turcja (większość względna). W Indonezji, Francji i Niemczech zdania są podzielone.

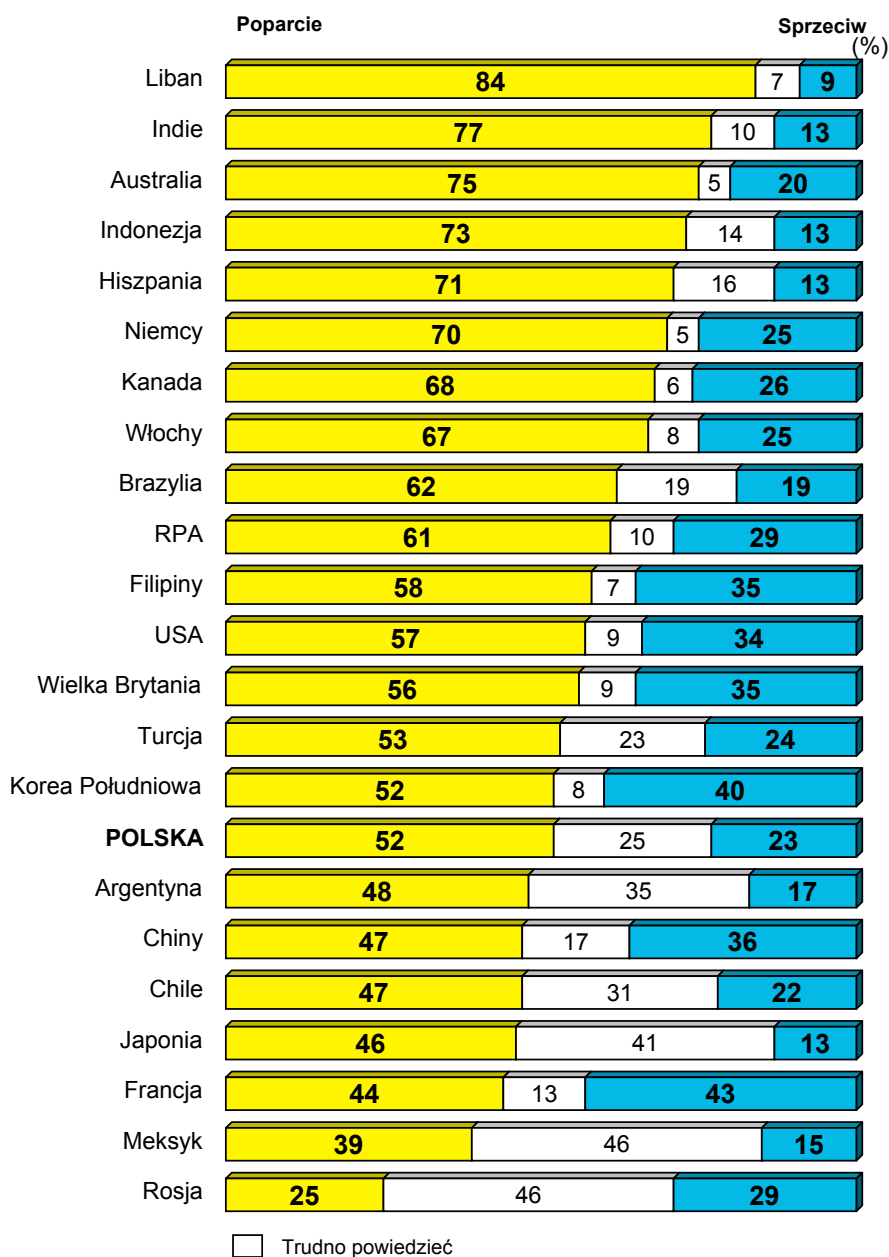
Poparcie dla Republiki Południowej Afryki jest mniejsze - dziesięć krajów za (w pięciu większość bezwzględna, w pozostałych pięciu - względna), w siedmiu krajach opinie są podzielone, a w sześciu większość ankietowanych jest przeciwna kandydaturze

Republiki Południowej Afryki lub rozszerzeniu w ogóle (większość względna: Chiny, Indonezja, Meksyk, Rosja i Turcja; większość bezwzględna: Korea Południowa). Średnio 43% ankietowanych jest za uczestnictwem RPA w Radzie, a 21% - przeciwko (17% jest w ogóle przeciwnych rozszerzeniu Rady).

Większość Polaków popiera rozszerzenie Rady Bezpieczeństwa ONZ o Niemcy i Japonię. Kandydatom Indii, Brazylii i RPA sprzyja mniej niż połowa polskiego społeczeństwa.

Niemal we wszystkich krajach (z wyjątkiem Rosji) więcej respondentów popiera przyznanie Radzie Bezpieczeństwa ONZ prawa do odrzucenia weta członka stałego, niż jest temu przeciwnych. Respondentów zapytano o prawo każdego z pięciu członków stałych Rady Bezpieczeństwa do zablokowania przyjęcia dowolnej rezolucji za pomocą weta oraz dodano: „Niektórzy uważają, że należy zmienić tę zasadę, tak aby jeden członek, który postanowił skorzystać z prawa weta, nie mógł spowodować odrzucenia decyzji popieranej przez wszystkich pozostałych członków”. Ankietowanym ze Stanów Zjednoczonych, Wielkiej Brytanii, Francji, Rosji i Chin przypomniano w tym pytaniu, że ich kraj także straciłby prawo weta. Na przykład, Amerykanów poinformowano, że „jeżeli decyzję popieraliby wszyscy pozostali członkowie, żaden członek, nawet Stany Zjednoczone, nie mógłby jej zawetować”. W Stanach Zjednoczonych 57% respondentów jest za rezygnacją z bezwzględnego prawa weta (34% chce jego zachowania), w Wielkiej Brytanii proporcje są podobne (56% za zniesieniem tego prawa, 35% przeciw), natomiast w Chinach prawie połowa (47%) jest za rezygnacją, a 36% wyraża sprzeciw. Ogólnie obywatele dwudziestu jeden krajów są za zniesieniem funkcjonującego obecnie prawa weta (w szesnastu krajach jest to większość bezwzględna, a w pięciu - większość względna). Średnio 58% ankietowanych jest za zniesieniem tego prawa, a 24% - za jego zachowaniem. Jednak w dwóch krajach będących obecnie stałymi członkami opinie są podzielone. Są to Francja (44% za, 43% przeciw) i Rosja (25% za, 29% przeciw). W Polsce za przyznaniem Radzie Bezpieczeństwa ONZ prawa do odrzucenia weta stałych członków opowiada się 52% badanych, a 23% jest przeciw.

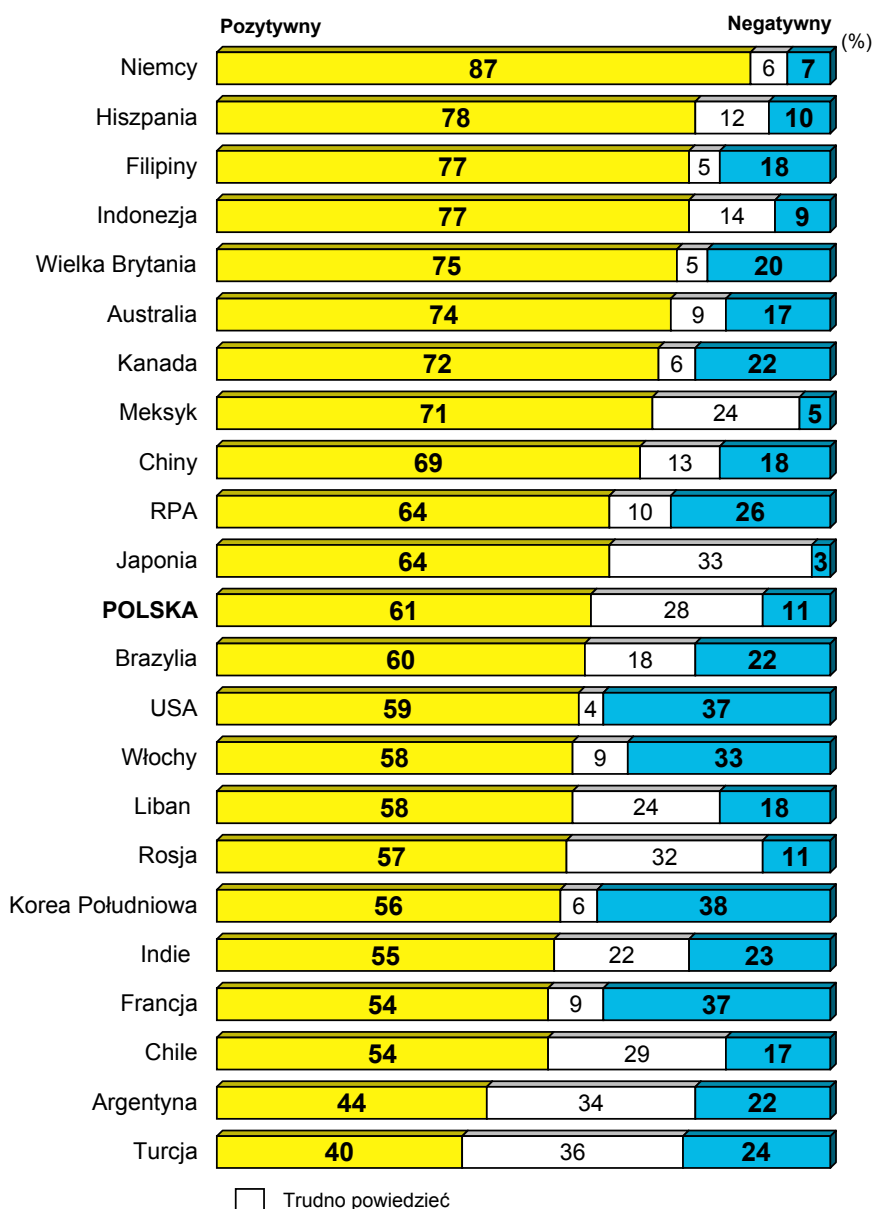
RYS. 2. STOSUNEK DO PRYZYKNANIA RADZIE BEZPIECZEŃSTWA ONZ
PRAWA DO ODRZUCENIA WETA STAŁYCH CZŁONKÓW

Ogromna większość respondentów zgadza się z opinią, że ONZ powinna uzyskać „znacznie większy wpływ na politykę światową”. W każdym z krajów uczestniczących w sondażu taka perspektywa oceniana jest jako „raczej pozytywna” (w dwudziestu jeden krajach sądzi tak bezwzględna większość respondentów, a w dwóch pozostałych - względna większość). Średnio uważa tak 64% respondentów. Negatywnie ocenia taką perspektywę średnio tylko 19% ankietowanych. Najwięcej entuzjazmu wykazują w tym

zakresie Niemcy (87%), Hiszpanie (78%), Indonezyjczycy i Filipińczycy (po 77%). Ideę tę popiera sześciu na dziesięciu Amerykanów (59%), a tylko 37% jest jej przeciwnych. Jedyne dwa kraje, w których zwolennicy tej koncepcji stanowią zaledwie względną większość, to Turcja (40%) i Argentyna (44%). Polacy w większości (61%) opowiadają się za zwiększeniem wpływu ONZ na sprawy świata. Tylko co dziesiąty (11%) jest odmiennego zdania.

RYS. 3. STOSUNEK DO ZWIĘKSZENIA WPŁYWU ONZ NA SPRAWY ŚWIATA

Steven Kull, dyrektor PIPA, komentuje: „Na całym świecie ogromna większość respondentów jest za zwiększeniem wpływu ONZ na politykę światową. Konsekwencją tych odczuć jest szerokie poparcie dla zwiększenia reprezentatywności Rady Bezpieczeństwa ONZ poprzez rozszerzenie jej o nowych członków oraz dla poprawy efektywności jej działania poprzez nadanie Radzie prawa do odrzucenia weta członka stałego. Najbardziej zaskakujące jest to, że obywatele trzech z pięciu krajów będących obecnie członkami stałymi są skłonni zrezygnować z bezwzględnego prawa weta, natomiast w pozostałych dwóch krajach opinie są podzielone. Gotowość do radykalnej zmiany jest wyraźna”.

Doug Miller, prezes GlobeScan, mówi: „Wyniki badania wskazują, że ścisła kontrola kilku krajów nad Organizacją Narodów Zjednoczonych może wkrótce przejść do historii. Demokratyzacja systemu Narodów Zjednoczonych cieszy się silnym poparciem opinii publicznej”.

Krzysztof Zagórski, dyrektor CBOS, stwierdza: „Polacy popierają dominujący w świecie pogląd, że ONZ powinna odgrywać większą niż obecnie rolę w stosunkach międzynarodowych i że powinno to się łączyć z demokratyzacją tej instytucji, a szczególnie jej Rady Bezpieczeństwa. Postulaty te można traktować w znacznej mierze jako wyraz braku satysfakcji z obecnego kształtu i funkcjonowania ONZ”.

Tabela 1

Kraj	Wielkość próby	Terminy realizacji sondażu	Instytut badawczy
Argentyna	1005	10 - 13 XII 2004	TNS GALLUP ARGENTINA
Australia	1018	1 - 29 XII 2004	The Minter Group
Brazylia	800	16 XI - 30 XII 2004	Market Analysis Brazil
Chile	1200	10 - 29 XII 2004	Mori
Chiny	1800	4 - 20 XII 2004	Survey & Statistics Institute, Communication University of China
Filipiny	500	11 - 22 XII 2004	M&S-Sigma Dos Philippines, Inc.
Francja	1001	8 - 15 XII 2004	Efficiency 3
Hiszpania	808	17 - 19 I 2005	Sigma Dos S.A.
Indie	1005	4 - 15 XII 2004	ACNielsen ORG MARG
Indonezja	1000	30 XI - 19 XII 2004	Deka Marketing Research
Japonia	1403	9 - 12 XII 2004	The Central Research Services, Inc.
Kanada	1000	23 XI - 6 XII 2004	GlobeScan / ComQUEST Research
Korea Południowa	1000	26 XI - 16 XII 2004	East Asia Institute
Liban	1000	15 XII 2004 - 3 I 2005	C.M.O. in association with MEMRB/Synovate
Meksyk	1000	16 XI - 15 XII 2004	Mund Américas
Niemcy	1004	29 XI - 31 XII 2004	Ri*QUESTA GMBH
Polska	943	25 - 29 XI 2004	CBOS Centrum Badania Opinii Społecznej
Rosja	1028	2 - 28 XII 2004	CESSI Institute for Comparative Social Research
RPA	1011	3 - 5 I 2005	Markinor (Pty) Ltd.
Turcja	1200	9 - 20 XII 2004	Yontem Research & Consultancy
USA	1000	17 XI - 12 XII 2004	GlobeScan / ComQUEST Research
Wielka Brytania	1002	15 - 28 XI 2004	GLOBESCAN / ICM DIRECT
Włochy	1035	3 - 17 XII 2004	Eurisko-Nop World